

- Koplányi Krisztián -

Tartály gyártáshoz / javításhoz tartozó rendeletek, jogszabályok, szabványok

Dátum: 2018. 12. 31.
Módosítva: 2021. 03. 10.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tartályok, nyomástartó edények.....	3
1.1. Előszó.....	3
1.2. Veszélyes folyadék- és olvadék tárolók.....	3
1.3. Nyomástartó edények.....	3
1.3.1. Besorolás hatósági eljárások szempontjából.....	3
2. Munkavédelem.....	5

1. TARTÁLYOK, NYOMÁSTARTÓ EDÉNYEK

1.1. Előszó

Ebben a szösszenetben a tervezésre, gyártásra*, üzemeltetésre vonatkozó rendeletek azonosító számait igyekeztem összegyűjteni. Az interneten rákeresve ezek könnyen megtalálhatóak, hozzáférhetőek. Mivel – a műszaki megoldások mellett – a jogszabályi háttér is viszonylag sűrűn frissül / változik, ezért nem egyszerű képben lenni az aktuális rendelkezésekkel. A változások követése miatt helyenként a régi – hatályát veszített – verzióra is hivatkozok.

1.2. Veszélyes folyadék- és olvadék tárolók

Nyomástartó edénynek nem minősülő veszélyes folyadék- / olvadék tárolására szolgáló tartályokra vonatkozó rendeletek:

- Régi: 11/1994. (III. 25.) IKM rendelet
- Aktuális: 1/2016. (I. 5.) NGM rendelet

Szabványok:

- MSZ 9910-2
- MSZ 15633-4:1992

1.3. Nyomástartó edények

0,5 [bar] túlnyomást (a légköri nyomáshoz képest) meghaladó legnagyobb megengedhető nyomásnak kitett nyomástartó edényekre vonatkozó direktívák és rendeletek:

Tervezésre és gyártásra vonatkozó EU -s direktívák:

- Régi: 97/23/EK
- Aktuális: 2014/68/EU

A fenti direktívák alapján készült harmonizált jogszabályok (magyar PED):

- Régi: 9/2001. (IV. 5.) GM rendelet
- Aktuális: 44/2016 (XI. 28.) NGM rendelet

Üzemeltetésre vonatkozó rendeletek:

- Régi: 63/2004. (IV. 27.) GKM rendelet
- Aktuális: 2/2016. (I. 5.) NGM rendelet, 213/2019. (VIII. 27.) Korm. rendelet

1.3.1. Besorolás hatósági eljárások szempontjából

A nyomástartó edényeket és a hozzájuk kapcsolódó csővezetéseket a rendelet alapján kategóriába soroljuk.

Korábban viszonylag egyszerű volt a helyzet, mert a tervezésre, gyártásra, üzemeltetésre vonatkozó rendeletekben a besorolás módja megegyezett (→ ábrák, határok azonosak voltak). A későbbiek során a tervezés, gyártás; valamint az üzemeltetés útjai különváltak.

Tervezés, gyártás

Új nyomástartó edény tervezése, gyártása (valamint a meglévő javítása / átalakítása) során a következő szerint kell a besorolást végezni:

- 44/2016 (XI. 28.) NGM rendelet, amely megfelel a 2014/68/EU direktívának (egyébként a 9/2001 rendeletben is ezek az ábrák voltak).

* Javítás, átalakítás is ide tartozik

Kis segítség a 2014/68/EU direktívában való eligazodáshoz:

- Az ábrákhoz tartozó szöveg: 4. cikk, 176. oldal (13/96).
- A töltetek veszélyességi szintje: 13. cikk, 182. oldal (19/96).
- Kategóriák, modulok: 14. cikk, 183. oldal (20/96).
- A besoroláshoz ábrák: II. melléklet, 215. oldal (52/96).
- A modulok leírása: III. melléklet, 220. oldal (57/96).

A besoroláshoz rövid útmutató:

- Adatok kigyűjtése: térfogat (V [liter]), és engedélyezési (túl-) nyomás (PS [bar]).
- A fenti után a $PS \times V$ szorzat számolása.
- A töltet veszélyességének megállapítása (1: veszélyes, 2: nem veszélyes).
- A töltet halmazállapota: gáz / gőz, vagy folyadék.
- A régi mellékletek között leledzik egy (63-2004_besorolas.pdf) fájl, amelynek a 2. oldalán található a táblázat, amely alapján kiválaszthatjuk az adott esethez tartozó ábrát.
- A direktívában (2014/68/EU) található ábráról (V, PS alapján) leolvassuk a kategóriát.
- Táblázatból leolvasható, melyik modul szerint kell a kivitelezést, dokumentálást végezni (215. oldal).
- A modulok leírásában szerepelnek a dokumentáláshoz szükséges követelmények.

A dokumentálás:

- gyártói megfelelőségi nyilatkozat (esetleg CE / teljesítménynyilatkozat),
- nyomáspróba jegyzőkönyv (-ek),
- céges tanúsítványok, hegesztői bizonyítványok,
- a felhasznált anyagok minőségi bizonyítványai,
- adattábla (CE jelöléssel),
- gyártási rajz,
- ha szükséges: műszaki leírás, szilárdsági számítás / ellenőrzés, karbantartási utasítás,
- hatósági eljárások esetén: varratvizsgálati jegyzőkönyvek, a hatósági tervellenőrzés és gépátvétel dokumentumai.

Telepítés, üzemeltetés

Miután a gyártó lefutotta a szükséges köröket a hatósági eljárások lebonyolításával (terv ellenőrzés, gépátvétel, stb.), következik a tartály / berendezés telepítése. Az üzemeltetés szempontjából a következő szerint kell a besorolást végezni:

- 2/2016. (I. 5.) NGM rendelet

A besorolás szövege ugyanaz mint ami a tervezésre vonatkozó direktívában szerepel, de a határok enyhültek (ábrák ehhez külön nem készültek): 1. melléklet, 26. oldal (doc fájl).

A rendeletben tervezői nyilatkozat minta is található (6. melléklet, 113. oldal).

2. MUNKAVÉDELEM

Munkavédelmi törvény, rendeletek, szabályzatok:

- Munkavédelmi törvény: 1993. évi XCIII. törvény
- Min. munkavédelmi követelmények: 4/2002. (II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet
- Munkaeszközök és használatuk: 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet
- Hegesztési Biztonsági Szabályzat: 143/2004. (XII. 22.) GKM rendelet
- Országos Tűzvédelmi Szabályzat: 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet
- Emelőgép Biztonsági Szabályzat: 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet
- Villamos Műszaki Biztonsági Szabályzat: 40/2017. (XII. 4.) NGM rendelet

Tartályba történő beszállás:

- MSZ-09-57.0033-1990 számú szabvány

Robbanásveszélyes környezetben lévő munkahelyek minimális munkavédelmi követelményei (munkáltató kötelezettségei, ATEX 137):

- 3/2003. (III. 11.) FMM-ESZCSM együttes rendelet

Robbanásveszélyes környezetbe szánt berendezésekre vonatkozó EU -s direktíva (gyártó / forgalmazó kötelezettségei, ATEX 95):

- Régi: 94/9/EK
- Aktuális: 2014/34/EU irányelve

A fenti alapján készült átültető magyar jogszabály:

- Régi: 8/2002. (II. 16.) GM rendelet
- Aktuális: 35/2016. (IX. 27.) NGM rendelet

Megjegyzés a tartályba való beszálláshoz

Munkavédelmi szempontból – az adott munkára vonatkozó körülmények figyelembevételével – az alábbiak szükségesek (a teljesség igénye nélkül dióhéjban):

- Írásban rögzíteni a beszállás előfeltételeit (pl.: szakszerű anyagmentesítés, csővezetékek- és villamos rendszerek leválasztása), körülményeit, munkavégzéshez szükséges egyéni védőeszközöket. Baleset esetére meghatározandóak a mentés személyi- (munkát végző, felügyelő, váltó személy; orvosi alkalmasság) és tárgyi (mentő eszköz) feltételei.
- Kockázatértékelés (indokolt esetben munkavédelmi terv) készítése is szükséges.
- A dolgozókat ki kell oktatni (→ naplóban rögzíteni), a beszállás-, munkavégzés-, mentés módjáról, valamint a mentésre szolgáló (és az egyéni védő-) eszközök használatáról.
- Az üzemeltetőnek kell biztosítani a beszállás feltételeinek teljesülését, valamint a beszállási engedély kiadását.
- Ami még felmerülhet: ideiglenes világításról és szellőzésről való gondoskodás, folyamatos légtér elemzés.

Az fenti pontokba most részletesebben nem megyek bele (külön segédletet lehetne erről is összeállítani).
